

શ્રી શમ્બુજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

C/O. શાહ ગોવિંદજી વીરમ, ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંટા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સમ્યગ્જ્ઞાન પ્રવેશિકા

અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર

એનરોલમેન્ટ નંબર

પ્રથમ વર્ગ

ગામ કુલુકારી

વિદ્યાર્થીનું નામ

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં (૫)

સંક્ષિપ્ત

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	જામનો
(૨)	વિશ્વ
(૩)	અચલ
(૪)	વ્યુત્પત્તિ
(૫)	તીર્થ
(૬)	કોતરદાર
(૭)	અઢામણી
(૮)	જોગસ
(૯)	ભો
(૧૦)	સ્વામી
(૧૧)	લોકાલધિજ્ઞાન
(૧૨)	દૈર
(૧૩)	જાળદ
(૧૪)	નિંદુ
(૧૫)	અમર
(૧૬)	સંસ્કૃતિ
(૧૭)	ભુતાવળ
(૧૮)	ભાષાશુદ્ધિ
(૧૯)	તરતર
(૨૦)	પારિણામિક

(૧)	કેવલજ્ઞાની લગાવેનો
(૨)	આલોભિત નગરી
(૩)	અભયકુમાર
(૪)	વલકાર માકામન
(૫)	નપુંસક
(૬)	સિદ્ધ
(૭)	શુકલ
(૮)	મેરણ
(૯)	અસહી-અસહી
(૧૦)	શિરો
(૧૧)	દેવલોક
(૧૨)	મેઘાવલી
(૧૩)	સિદ્ધશિલા
(૧૪)	નરક
(૧૫)	વિશેષજ્ઞતા

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	દરજી
(૨)	પ્રાણ
(૩)	ગતિ
(૪)	આજ્ઞા આપો

(૬)	વલ તત્ત્વ
(૭)	અપરાધને
(૮)	લોકના
(૯)	પૃથ્વીકાચ
(૧૦)	પ્રાપ્તિ
(૧૧)	અધ્યાત્મ
(૧૨)	સંયમ
(૧૩)	વેકાઈ
(૧૪)	વિકુલેન્દ્રિયો
(૧૫)	૭-૮ ભવ
(૧૬)	વ્યાપ્તિ થયો ?
(૧૭)	વિશ્વાન
(૧૮)	જા
(૧૯)	લેશ્ય
(૨૦)	ભુજપરિણામ

પ્રશ્ન-૪ એડકોં એડો

(૧)	૫	(૬)	૨
(૨)	૭	(૭)	૧
(૩)	૮	(૮)	૬
(૪)	૩	(૯)	૪
(૫)	૧૦	(૧૦)	૮

(૧)	૧૦૮
(૨)	૬
(૩)	૧૦૨
(૪)	૧૭
(૫)	૩૩
(૬)	૨૧
(૭)	૩
(૮)	૬૨
(૯)	૭
(૧૦)	૧૫

પ્રશ્ન-૫ કે X

(૧)	L	(૧)	૭
(૨)	X	(૨)	૧૪
(૩)	X	(૩)	૨૬
(૪)	L	(૪)	૧૩
(૫)	X	(૫)	૬
(૬)	X	(૬)	૧૮
(૭)	X	(૭)	૮
(૮)	L	(૮)	૧૬
(૯)	X	(૯)	૨૭
(૧૦)	L	(૧૦)	૧૧

+ + + + + + + + =

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ

પ્રશ્ન ૯-મેળવેલ ગુણ

કુલ ગુણ

રીમાર્ક

વપાસનારની સહી

૧. ગુણવિચારની ૩૪ મી ગાથા સમજાવો :- ગુણવિચારની ૩૪ મી ગાથામાં પૃથ્વીકાય, અપકાય, વાયુકાય, પ્રત્યેક વનસ્પતિના સમૂહનું તથા લેઈકાયની ઉત્કૃષ્ટ આયુષ્ય જણાવ્યું છે. પૃથ્વીકાયનું બાલીએન હમ્બરવર્ષ, અપકાયનું સાન હમ્બરવર્ષ, વાયુકાયનું ત્રણ હમ્બરવર્ષ, પ્રત્યેક વનસ્પતિના સમૂહનું દશ હમ્બરવર્ષ અને લેઈકાયનું ત્રણ અહોરાત્રિનું આયુષ્ય જણાવ્યું છે. આ આયુષ્યના ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ નિરૂપકો કે ઉપકૃષ્ટ સ્થાનોમાં આદિત્ય-પ્રત્યાદિત્યોનો મિત્રિત્વોને કારણે અલગ હોય શકે છે પરંતુ અત્રે જણાવેલ સામાન્યતઃ મધ્યમકક્ષીના આયુષ્યવાળા વૃક્ષો મારે છે.

૨. 'તેયુને ટકોરબસ' મૃગાવતીનું દેશાંતઃ - મૃગાવતીયુ સંદેનબાળાના શિષ્ય હતા. મહાવીર પ્રભુની દેશના સાંભળીને મૃગાવતીને ઉપાગ્રયમાં આવતાં મોકું ચથું વ્યારે ગુરુ સંદેનબાળાએ ટકોરકરી "તમારા જેવા કુલીન સાદવીયુને આવી વિલંબ કરવો યોગ્ય નથી." તેયુને ટકોરબસ એ જ્યારે મૃગાવતી વિચારવા લાગ્યા કે હું કેવી છું? એ ગુરુભગવંતને સંતાપ લેતો કરી એમની સાધનામાં અવરોધ લેતો કર્યો એ પશ્ચાત્તાપની ધારામાં કર્મો ધોવાઈ શકા. એને દાતિ કર્મના નાશથી કેવળજ્ઞાનની જ્યોત જળદળી ઊઠી.

૩. સુદેવથી કાયદંડની ત્યાગના :- સુદેવ, સુશુભ્ર, સુધર્મ આદરું એમ કહી ડાબા હાથ પર ત્રણ વાર ખંખેરવો. કુદેવ, કુગુરુ કુધર્મ પરિહરું એમ કહી ડાબા હાથની પસલીને છેડો ત્રણવાર ઘસી કાઢવો. જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર આદરું એમ કહી ડાબા હાથ ઉપર છેડો લગાડ્યા વિના ત્રણવાર ખંખેરવો. જ્ઞાન વિરાધના, દર્શન વિરાધના, ચારિત્ર વિરાધના પરિહરું કહી ડાબા હાથની પસલીમાંથી ત્રણવાર છેડો ઘસી કાઢવો પછી મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ આદરું કહી ડાબા હાથની ડિમ છેડો લગાડ્યા વિના ત્રણવાર ખંખેરવો મનોદંડ, વચનદંડ કાયદંડ પરિહરું કહી ડાબા હાથની પસલી પર ત્રણવાર હિતરાક્ષેગનો છેડો ઘસી કાઢવો.

૪. સિદ્ધના બીજા ભેદોનું અલ્પ બહુત્વ :- જિનસિદ્ધ અલ્પ --- અજિનસિદ્ધ તેથી અસંખ્યાતગુણ છે. અતીર્થસિદ્ધ અલ્પ --- તીર્થસિદ્ધ તેથી અસંખ્યાતગુણ છે. ગૃહસ્થલિંગ સિદ્ધ અલ્પ --- અન્યલિંગ સિદ્ધ તેથી સંખ્યાતગુણ છે. સ્વયંબુદ્ધ અલ્પ --- પ્રત્યક્બુદ્ધ સિદ્ધ તેથી સંખ્યાતગુણ --- બુદ્ધબોધિત સિદ્ધ તેથી સંખ્યાતગુણ છે. એક સિદ્ધ અલ્પ --- એક સિદ્ધ તેથી સંખ્યાતગુણ મારગ. વપુસંકલિંગ સિદ્ધ થોડા, સ્ત્રીલિંગ સિદ્ધ અને પુરુષલિંગ સિદ્ધ અનુક્રમે સંખ્યાતગુણ છે.

૫. કટપૂતનાનો ઉપસર્ગ :- મહાવીર પ્રભુ વિહાર કરીને શાલિશાઈ ગામે આવ્યા ત્યાં પ્રભુ 'કાથોત્સર્ગે' રહ્યાં તેવા સમયે ત્યાં અંતર્યામી શક્તિ પડતી હતી ત્યારે ત્રિપુષ્ટ વાસુદેવના ભવમાં અપમાનિ થયેલ વિજયવતી નામની રાણી મરીને ફેટલાક ભવ ભ્રમણે કટપૂતના ગામે વ્યંતરી થઈ હતી. તેણે લાપરીજ રૂપ ધારણ કરી પોતાની જટામાંથી હિમ જેવું ઠંડું પાણી પ્રભુ ઉપર ઘાંટવા માંડ્યું. કડકકડી માથે માસની રાહમાં પ્રભુને આકર્ષી શક્તિ ઉપસર્ગ થયો છતાં વિચલિત થયા નહીં. પ્રભુને નિશ્ચય મારીને વ્યંતરી પ્રભુની ક્ષેત્રમાં માંગીને નમસ્કર કરી પોતાના સ્થાને ચાલી ગઈ.